

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

**LUBUSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY
W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM**

**OCENA STANU SANITARNEGO
OBIEKTÓW NADZOROWANYCH PRZEZ
LUBUSKIEGO PAŃSTWOWEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA SANITARNEGO W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM
NA TERENIE POWIATU ŻAGAŃSKIEGO
ZA 2016 ROK**

Gorzów Wielkopolski

marzec 2017 rok

Spis treści

I. Nadzorowane obiekty.....	3
II. Placówki nauczania i wychowania	3
1. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo- wychowawczych.....	3
2. Stan sanitarny obiektów żywieniowych	8
Podsumowanie	10

I. Nadzorowane obiekty.

Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. zgodnie z art. 12 ust. 1a, pkt 1 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985r. (jedn. tekst Dz. U. z 2015r. poz. 1412 z późn. zm.) sprawuje nadzór nad podmiotami, dla których powiat jest organem założycielskim lub organem prowadzącym, lub w których powiat jest podmiotem dominującym. Na terenie powiatu żagańskiego nadzorem sanitarnym objęte są:

Lp.	Nazwa placówki	Adres
1.	Zespół Szkół Ogólnokształcących	Pl. Orłąt Lwowskich 4 68-100 Żagań
2.	Zespół Szkół Technicznych i Licealnych	ul. Pomorska 7 68-100 Żagań
	Warsztaty Szkolne Zespołu Szkół Technicznych i Licealnych	ul. Armii Krajowej 11 68-100 Żagań
3.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	ul. Gimnazjalna 13 68-100 Żagań
4.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	ul. Pałacowa 1 68-120 Iłowa
	Internat Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych	ul. Ogrodowa 4 68-120 Iłowa
5.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	ul. Niepodległości 7 67-300 Szprotawa
6.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	ul. X - lecia PL 19-21 68-100 Żagań
7.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	ul. Sobieskiego 69 67-300 Szprotawa
8.	Zespół Szkół Zawodowych	ul. Koszarowa 10 67-300 Szprotawa
	Warsztaty Szkolne Zespołu Szkół Zawodowych	ul. Koszarowa 10 67-300 Szprotawa
9.	Powiatowy Dom Dziecka	ul. Sobieskiego 69 67-300 Szprotawa
10.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Śląska 1 68-100 Żagań
11.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Sobieskiego 69 67-300 Szprotawa

II. Placówki nauczania i wychowania.

1. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych.

W 2016 roku przeprowadzono **10 kontroli sanitarnych** (Zespół Szkół Technicznych i Licealnych, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Żaganiu, Zespół Szkół Zawodowych

w Szprotawie, Internat Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Iłowej, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Szprotawie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Żaganiu, Powiatowy Dom Dziecka w Szprotawie), w tym **1 tematyczną** w Zespole Szkół Zawodowych w Szprotawie.

Przedmiotem kontroli była ocena stanu sanitarnego placówek pod względem posiadanej infrastruktury, bieżącej czystości i porządku, warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów, dostępności do profilaktycznej opieki zdrowotnej oraz ocena warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach (ergonomia stanowiska pracy ucznia, możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych, higiena pracy umysłowej).

Szkoły.

▪ Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, ul. Niepodległości 7, 67 - 300 Szprotawa.

Bieżąca czystość i porządek w dniu kontroli nie budziły zastrzeżeń. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono młodzieży właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej, w tym dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej. Meble edukacyjne i pozostałe wyposażenie sal dydaktycznych było w dobrym stanie technicznym – 50% stolików i krzeseł posiadało certyfikaty potwierdzające zgodność z wymaganiami. Uczniom zapewniono możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w indywidualnych szafkach.

Infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego stanowi sala gimnastyczna, sala rekreacyjna, siłownia oraz boisko wielofunkcyjne. Sprzęt sportowy wykorzystywany podczas zajęć wychowania fizycznego posiadał odpowiednie atesty i certyfikaty w 30%.

Opieka zdrowotna zapewniona była przez pielęgniarkę w gabinecie na terenie szkoły (6 godzin tygodniowo).

W szkole została przeprowadzona także kontrola w zakresie oceny warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz oceny realizacji wymogów stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

▪ Zespół Szkół Technicznych i Licealnych, ul. Pomorska 7, 68 - 100 Żagań.

Stan sanitarno-techniczny placówki określono jako dobry. W dniu kontroli zachowana była bieżąca czystość i porządek. We wszystkich pomieszczeniach sanitarnych zapewniono dostęp do środków higieny osobistej oraz bieżącej ciepłej i zimnej wody. Meble i wyposażenie sal lekcyjnych znajdowały się w dobrym stanie technicznym. Uczniowie mają możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów w indywidualnych szafkach szkolnych.

Szkoła posiada zaplecze sportowe w postaci dwóch sal gimnastycznych wraz z pomieszczeniami sanitarnymi i szatniami oraz boiska wielofunkcyjnego. W dniu kontroli pomieszczenia bloku sportowego wyłączono z użytkowania z uwagi na trwające prace remontowe.

Opieka zdrowotna zapewniona była przez pielęgniarkę w gabinecie na terenie szkoły (23 godziny tygodniowo).

▪ **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Żaganiu, ul. Gimnazjalna 13, 68 - 100 Żagań.**

W 2016r. Uchwałą Rady Powiatu Żagańskiego nr XVII.3.2016 z dnia 08 czerwca 2016r. zmieniono nazwę Zespołu Szkół Tekstylno-Handlowych w Żaganiu z siedzibą przy ul. Gimnazjalnej 13 na Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Żaganiu.

W grudniu 2016 roku Dyrektor szkoły wniósł do LPWIS w Gorzowie Wlkp., o zmianę terminu wykonania obowiązku dotyczącego doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego stolarki okiennej w salach lekcyjnych nr 12, 113, 114, 122, 218, 301, 303, 214, 211, 209, 202, 203, 204, 109, 110, 111, 112 oraz korytarzach komunikacyjnych na parterze, I, II i III piętrze. Po rozpatrzeniu sprawy LPWIS w Gorzowie Wlkp. zmienił termin wykonania ww. obowiązku do dnia 31 grudnia 2017r.

W placówce została przeprowadzona również kontrola sprawdzająca wykonanie obowiązku nałożonego decyzją LPWIS w Gorzowie Wlkp. z 2014r. w zakresie zapewnienia w starej części budynku, na korytarzu na parterze oraz na klatce schodowej z metalowymi schodami właściwego stanu sanitarno-technicznego ścian i podłóg. W trakcie kontroli stwierdzono częściowe wykonanie nałożonego obowiązku spowodowane wyłączeniem części korytarza z użytkowania ze względu na planowane przejęcie części budynku szkoły na potrzeby utworzenia Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi. W związku z powyższym wydano zalecenie przedstawienia dokumentacji potwierdzające powyższe ustalenia. Po rozpatrzeniu sprawy wydano decyzję zmieniającą termin wykonania ww. obowiązku. W związku z kolejnym wnioskiem strony, LPWIS w Gorzowie Wlkp. ponownie zmienił termin realizacji ww. obowiązku do dnia 31 sierpnia 2017r.

▪ **Zespół Szkół Zawodowych, ul. Koszarowa 10, 67 - 300 Szprotawa.**

W 2016r. przeprowadzono kontrolę tematyczną w zakresie zapewnienia uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków do nauki, organizacji pracy ucznia pod kątem liczebności uczniów w poszczególnych oddziałach i prawidłowego procesu nauczania. Czynności kontrolne nie wykazały nieprawidłowości.

W placówce przeprowadzono także kontrolę w zakresie oceny warunków zdrowotnych środowiska pracy, oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin oraz sprawdzenia wykonania zaleceń ujętych w protokole kontroli przeprowadzonej w 2015r. Podczas kontroli stwierdzono m.in.:

- brak odpowiednich warunków do przechowywania odzieży własnej i roboczej pracowników obsługi,

- niewłaściwy stan ścian w toalecie męskiej na parterze (zacieki i łuszcząca się farba, ubytki glazury), brak deski sedesowej, w toalecie męskiej na I piętrze uszkodzona umywalka, w toalecie męskiej na II piętrze uszkodzone drzwi do ustępu,
- brak spisu i kart charakterystyki substancji chemicznych i ich mieszanin na stanowisku starszego rzemieślnika,
- przechowywanie substancji chemicznych i ich mieszanin oznakowanych jako niebezpieczne w nieoznakowanych pomieszczeniach i miejscach nie przeznaczonych do tego celu.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzję zobowiązującą do usunięcia ww. nieprawidłowości. Ponadto wydano doraźne zalecenia dotyczące:

- przeanalizowania oceny ryzyka zawodowego na stanowisku starszego rzemieślnika pod kątem narażenia na czynniki chemiczne,
- przeanalizowania, czy stosowane przez pracowników obsługi środki ochrony indywidualnej są odpowiednie do istniejących zagrożeń na stanowisku pracy,
- uporządkowania pomieszczenia kotłowni, magazynku na środki czystości i pomieszczenia gospodarczego w piwnicy.

▪ **Zespół Szkół Ogólnokształcących, Pl. Orłąt Lwowskich 4, 68 - 100 Żagań.**

W szkole została przeprowadzona kontrola w zakresie oceny warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin przez pracowników obsługi. W trakcie kontroli wydano zalecenia dotyczące:

- aktualizacji i uzupełnienia oceny ryzyka zawodowego na stanowisku woźnego i sprzątaczkę o informacje związane z narażeniem pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne i chemiczne,
- aktualizacji wykazu niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin oraz kart charakterystyki na stanowiskach pracy woźnego i sprzątarek,
- uwzględniania zapisów zawartych w kartach oceny ryzyka zawodowego dotyczących narażenia na czynniki szkodliwe w skierowaniach na badania lekarskie pracowników,
- zapoznania pracowników obsługi z instrukcjami stosowania i magazynowania substancji chemicznych, ocenami ryzyka zawodowego oraz kartami charakterystyki.

Placówki z pobytem całodobowym.

▪ **Internat Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych, ul. Ogrodowa 4, 68 - 120 Iłowa.**

Pomieszczenia placówki utrzymane były w czystości i porządku. Zaplecze sanitarne znajdowało się w dobrym stanie technicznym. Wychowankom zapewniono środki higieny osobistej oraz stały dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody. Młodzież ma do dyspozycji 14 pokoi mieszkalnych 2, 3 i 4 - osobowych oraz świetlicę. Wyposażenie wszystkich pomieszczeń było w dobrym stanie technicznym.

- **Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, ul. X-Lecia Polski Ludowej 19 – 21, 68 - 100 Żagań.**

Budynek dostosowany jest do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, posiada windę oraz odpowiednio przystosowane pomieszczenie sanitarne. Bieżący stan sanitarny placówki w dniu kontroli nie budził zastrzeżeń. Wychowankom zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej, w tym dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej. Stan techniczny sprzętu i mebli był dobry, 85% mebli edukacyjnych posiadało certyfikaty poświadczające spełnienie wymogów bezpieczeństwa. Terapia odbywa się na specjalnie wyposażonych salach terapeutycznych m.in. rewalidacji, integracji sensorycznej, logopedycznej, doświadczania świata, rehabilitacji ruchowej, hydromasażu. W ramach zajęć wychowania fizycznego uczniowie korzystają z dwóch sal rehabilitacyjnych, a także boiska wielofunkcyjnego należącego do Szkoły Podstawowej Nr 2. Wychowankowie internatu, tzw. grup wychowawczych zajmują odrębną część budynku, na którą składa się 9 pokoi mieszkalnych trzy i czteroosobowych, trzy świetlice oraz pomieszczenia sanitarne. Pomieszczenia utrzymane były w należytym stanie technicznym.

Placówka posiada gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Opieka zapewniona była przez pielęgniarkę 37,5 godziny tygodniowo.

- **Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, ul. Sobieskiego 69, 67 - 300 Szprotawa.**

Budynek przystosowany jest do potrzeb wynikających z niepełnosprawności (podjazd, winda, pomieszczenia sanitarne). W dniu kontroli placówka utrzymana była w czystości i porządku. Pomieszczenia utrzymane były w należytym stanie higienicznym i technicznym. We wszystkich pomieszczeniach sanitarnych wychowankom zapewniono stały dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej. Wyposażenie znajdowało się w dobrym stanie technicznym. Meble i sprzęt sportowy posiadały odpowiednie certyfikaty. Na potrzeby internatu, tzw. grup wychowawczych wygospodarowano cztery pokoje mieszalne, 3 i 4 - osobowe, świetlicę oraz pomieszczenia sanitarne. Placówka posiada salę rekreacyjną. Wychowankowie mogą również korzystać ze Stadionu Miejskiego oraz boiska Urzędu Miasta.

Opieka zdrowotna zapewniona była przez pielęgniarkę w gabinecie na terenie placówki (prawie 38 godzin tygodniowo).

- **Powiatowy Dom Dziecka, ul. Sobieskiego 69, 67 - 300 Szprotawa.**

Dom dziecka wpisany jest do rejestru Wojewody Lubuskiego i posiada stosowne zezwolenie na prowadzenie działalności. Warunki pobytu w placówce oceniono jako dobre. Pomieszczenia utrzymane były w należytym stanie higienicznym i technicznym. Podopiecznym zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej, w tym dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środki higieny osobistej. Placówka funkcjonuje w budynku, w którym znajduje się 9 pokoi mieszkalnych 2, 3 i 4 – osobowych, trzy łazienki

oraz trzy aneksy kuchenne wraz z miejscem do odpoczynku. Wychowankowie objęci są opieką lekarza rodzinnego oraz psychologa i pedagoga.

Pozostałe placówki.

- **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, ul. Sobieskiego 69, 67 - 300 Szprotawa.**

Poradnia obejmuje swym działaniem dzieci i młodzież z trzech Gmin: Szprotawa, Małomice i Niegosławice. Placówka zlokalizowana jest na parterze budynku, w którym funkcjonuje Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy i Powiatowy Dom Dziecka. Budynek, w którym mieści się poradnia dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych (podjazd, pomieszczenie sanitarne). W pomieszczeniu sanitarnym zapewniono bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej. Wszystkie pomieszczenia placówki utrzymane były w czystości, a ich wyposażenie we właściwym stanie technicznym zapewniającym bezpieczne używanie.

2. Stan sanitarny obiektów żywieniowych.

- **Stołówka Internatu Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Iłowej, ul. Ogrodowa 4, 68 - 120 Iłowa.**

W stołówce przeprowadzono kontrolę sprawdzającą wykonanie zaleceń z kontroli z 2015r. w zakresie stanu sanitarno-higienicznego urządzeń, dostępności do środków higieny osobistej oraz prowadzenia zapisów wynikających z dobrej praktyki higienicznej (GHP) i produkcyjnej (GMP). Kontrola wykazała poprawę stanu sanitarno-higienicznego. Urządzenia doprowadzono do należytego stanu sanitarnego, umywalki do rąk zaopatrzone w niezbędne środki higieniczne. Uzupełniono dokumentację ww. systemów zapewnienia bezpieczeństwa żywności. Zapisy w tym zakresie prowadzone są na bieżąco.

Sposób żywienia młodzieży jest zgodny z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. W ocenionym jadłospisie dekadowym nie stwierdzono nieprawidłowości, na które zwracano uwagę w 2015r. Zwiększono udział ryb w diecie, urozmaicono potrawy oraz doprecyzowano nazwy środków spożywczych zawartych w jadłospisach.

- **Stołówka w Powiatowym Domu Dziecka w Szprotawie, ul. Sobieskiego 69, 67 - 300 Szprotawa.**

Obiekt funkcjonuje jako całodobowa placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego. W placówce znajduje się wydzielona kuchnia i 3 aneksy kuchenne z pokojami wypoczynkowymi. Działalność oparta jest na produkcji posiłków od surowca do gotowych potraw. Każdego dnia przygotowuje się 5 posiłków, tj. I i II śniadanie, obiad

dwudaniowy, podwieczorek i kolację. Od poniedziałku do piątku obiady przygotowywane są przez zatrudnioną kucharkę w wydzielonej kuchni. Pozostałe posiłki przygotowują podopieczni wraz z wychowawcami. Kuchnia i aneksy kuchenne wyposażone zostały w niezbędny sprzęt AGD. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń oraz wyposażenia nie budził zastrzeżeń. Środki spożywcze przechowywane były prawidłowo.

Podczas kontroli oceniono jadłospis. Posiłki są urozmaicone, pełnowartościowe. Zapewniony jest codzienny udział świeżych warzyw i owoców. Zestawienie potraw pod względem smakowym i kolorystycznym nie budziło zastrzeżeń.

▪ **Stołówka w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Szprotawie, ul. Sobieskiego 69, 67 - 300 Szprotawa.**

W obiekcie produkowane są posiłki od surowca do wyrobu gotowego. Z całodziennego wyżywienia korzysta 6 mieszkańców internatu. Z obiadów korzysta 57 osób. Pomieszczenia oraz wyposażenie kuchni i zaplecza spełniały wymogi prawa żywnościowego, ich stan techniczny był dobry. Ochroną przed szkodnikami zajmuje się firma zewnętrzna. W stołówce wdrożono procedury dobrej praktyki higienicznej (GHP) i produkcyjnej (GMP). Dokumentacja w tym zakresie nie budziła zastrzeżeń. Sposób żywienia dzieci i młodzieży dostosowany jest do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Do codziennych posiłków podawane są świeże warzywa i owoce. Produkty zbożowe są urozmaicone. Do obiadów serwowane są różne rodzaje mięs (drób, wieprzowina) oraz ryby. Zapewniono odpowiednią ilość produktów mlecznych.

▪ **Stołówka w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Żaganiu, ul. X-Lecia Polski Ludowej 19 – 21, 68 - 100 Żagań.**

Przeprowadzona w 2016r. kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego i higienicznego. W kuchni ośrodka produkuje się 4 posiłki dziennie (śniadania, II śniadania, obiady, kolacje) dla ok. 30 osób oraz obiady dla ok. 40 uczniów szkół należących do placówki. Pomieszczenia oraz wyposażenie kuchni i zaplecza spełniały wymogi prawa żywnościowego. Ochroną przed szkodnikami zajmuje się firma zewnętrzna. Opracowano i wdrożono procedury dobrej praktyki higienicznej (GHP) i produkcyjnej (GMP). Podczas kontroli dokonano analizy dokumentacji opracowanej w tym zakresie – nie wniesiono uwag. Sposób żywienia dzieci i młodzieży dostosowany został do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Oceny jadłospis dekadowy pod względem urozmaicenia i zawartości składników odżywczych nie budził zastrzeżeń. Do posiłków podawane są warzywa i owoce.

Podsumowanie:

1. Wydano dwie decyzje zmieniające termin realizacji obowiązków dla **Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Żaganiu** pierwsza z nich dotyczy doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego stolarki okiennej w salach lekcyjnych nr 12, 113, 114, 122, 218, 301, 303, 214, 211, 209, 202, 203, 204, 109, 110, 111, 112 oraz korytarzach komunikacyjnych na parterze, I, II i III piętrze, druga zapewnienia właściwego stanu sanitarno-technicznego ścian i podłóg w starej części budynku, na korytarzu na parterze oraz na klatce schodowej z metalowymi schodami.
2. Kontrola w **Zespole Szkół Zawodowych w Szprotawie** wykazała nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, LPWIS w Gorzowie Wlkp. wydał decyzję nakazującą ich usunięcie.
3. Kontrola sprawdzająca w **Stolówce Internatu Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Hłowej** wykazała wykonanie wszystkich zaleceń pokontrolnych.
4. Jakość żywienia dzieci i młodzieży w skontrolowanych placówkach nauczania i wychowania nie budziła zastrzeżeń.